

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿԻ
2023 ԹՎԱԿԱՆԻ ԵՐԿՐՈՐԴ ԵՌԱՄՍՅԱԿԻ ԿԱՏԱՐԱԾ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

ԱԺԲԳ

ԵՐԵՎԱՆ-2023

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1		ՆԱԽԱԲԱՆ	3
2		ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ	3
	2.1	Ինքնաշխատ գործառույթների իրականացում	3
	2.2	Հարցումների հիման վրա տեղեկանքների և աջակցության տրամադրում	4
	2.3	Ազգային ժողովի կարողությունների զարգացում	8
	2.4	Այլ աշխատանքներ	9

ՆԱԽԱԲԱՆ

Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի բյուջետային գրասենյակը (այսուհետ՝ Բյուջետային գրասենյակ) հաշվետու ժամանակահատվածում (01.04.2023թ.-30.06.2023թ.) գործել է հետևյալ կազմով՝ Աշոտ Եղիազարյան՝ համակարգող փորձագետ, Հայկազ Նասիբյան՝ փորձագետ և Արթուր Ծպնեցյան՝ փորձագետ (07.04.2023թ.-30.06.2023թ.):

Բյուջետային գրասենյակի կողմից 2023 թվականի երկրորդ եռամսյակի ընթացքում կատարված աշխատանքների վերաբերյալ հաշվետվությունը կազմվել է Ազգային ժողովի աշխատակարգի 120-րդ կետի պահանջներից ելնելով:

ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆ

Ինքնաշխատ գործառույթների իրականացում (Գործառույթներ որոնք իրականացվում են իմպերատիվ՝ իրավական ակտերով սահմանված դեպքերում և ժամկետներում, անկախ հարցման առկայության)

Բյուջետային գրասենյակը ղեկավարվելով Ազգային ժողովի աշխատակարգի 115-րդ կետի 9-րդ և 10-րդ ենթակետերով ու 116-րդ կետի 1-ին և 2-րդ ենթակետերով, սահմանված ժամկետներում պատրաստել և Ազգային ժողովի ֆինանսավարկային և բյուջետային հարցերի մշտական հանձնաժողովին է տրամադրել՝

- Հայաստանի Հանրապետության 2022 թվականի պետական բյուջեի կատարման մասին տարեկան հաշվետվության ամփոփ նկարագիրը,
- Հայաստանի Հանրապետության 2023 թվականի առաջին եռամսյակի պետական բյուջեի կատարման ընթացքի վերաբերյալ Կառավարության ներկայացրած տեղեկանքի ամփոփ նկարագիրը:

Հարցումների հիման վրա տեղեկանքների և աշակցության տրամադրում

Բյուջետային գրասենյակը 2023 թվականի երկրորդ եռամսյակի ընթացքում ստացել է 10 հարցում, որից 2-ը պատգամավորական, 8-ը մշտական հանձնաժողովներից: Ընդհանուր առմամբ, առաջին կիսամյակի ընթացքում ստացվել է 36 հարցում, որից 13-ը պատգամավորական, 23-ը մշտական հանձնաժողովներից:

Ստացված հարցումների հիման վրա պատրաստվել և Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի նախագահի տեղակալներին, մշտական հանձնաժողովներին ու խմբակցություններին, ինչպես նաև պատգամավորների է տրամադրվել 140 տեսակի տեղեկանքներ: Ընդհանուր առմամբ, առաջին կիսամյակի ընթացքում պատրաստվել են 254 տեսակի տեղեկանքներ:

Բյուջետային գրասենյակը ղեկավարվելով Ազգային ժողովի աշխատակարգի՝

1. 115-րդ կետի 5-րդ ենթակետով և 117-րդ կետի 3-րդ ենթակետով, պատրաստել է ոլորտային տեղեկանքներ Հայաստանի Հանրապետության 2023 թվականի (մարտ, ապրիլ, մայիս) պետական բյուջեներով նախատեսված ծախսերի կատարման ընթացքի վերաբերյալ: Պատրաստված 48 (առաջին կիսամյակում 91) տեսակի տեղեկանքները տրամադրվել են Ազգային ժողովի համապատասխան մշտական հանձնաժողովներին՝ ըստ իրենց գործունեության ոլորտների, ինչպես նաև Ազգային ժողովի նախագահի տեղակալներին, բոլոր խմբակցություններին և պատգամավորների: Մասնավորապես,
  - առողջապահության հարցերի մշտական հանձնաժողովին՝ առողջապահության ոլորտի ծախսեր,
  - աշխատանքի և սոցիալական հարցերի մշտական հանձնաժողովին՝ սոցիալական ապահովության ոլորտի ծախսեր,
  - արտաքին հարաբերությունների մշտական հանձնաժողովին՝ արտաքին հարաբերությունների ոլորտի ծախսեր,
  - գիտության, կրթության, մշակույթի, սփյուռքի, երիտասարդության եւ սպորտի հարցերի մշտական հանձնաժողովին՝ կրթության, հանգստի, մշակույթի և կրոնի, «Ընդհանուր բնույթի հանրային ծառայություններ» բաժնի «Ընդհանուր բնույթի հետազոտական

աշխատանք» և «Ընդհանուր բնույթի հանրային ծառայությունների գծով հետազոտական և նախագծային աշխատանքներ» խմբերի համար նախատեսված ծախսեր,

- տարածքային կառավարման, տեղական ինքնակառավարման, գյուղատնտեսության եւ բնապահպանության հարցերի մշտական հանձնաժողովին՝ ՀՀ տարածքային կառավարման և զարգացման նախարարության, մարզպետարանների, կառավարության տարբեր մակարդակների միջև իրականացվող ընդհանուր բնույթի տրանսֆերտների, «Բնակարանային շինարարություն և կոմունալ ծառայություններ», գյուղատնտեսության, անտառային տնտեսության, ձկնորսության և որսորդության, ջրամատակարարման և շրջակա միջավայրի պաշտպանության ոլորտների ծախսեր,
- պաշտպանության և անվտանգության հարցերի մշտական հանձնաժողովին՝ պաշտպանության, հասարակական կարգի և անվտանգության ու փրկարար ծառայության ոլորտների ծախսեր,
- պետական-իրավական հարցերի մշտական հանձնաժողովին՝ դատական գործունեության և իրավական պաշտպանության, դատախազության, կալանավայրերի ու նախաքննության բնագավառներում ծախսեր,
- մարդու իրավունքների պաշտպանության և հանրային հարցերի մշտական հանձնաժողովին՝ իրավական պաշտպանության և մարդու իրավունքների պաշտպանության բնագավառների ծախսեր,
- ֆինանսավարկային եւ բյուջետային հարցերի մշտական հանձնաժողովին՝ պետական բյուջեի ծախսեր, ներառյալ պետական պարտքի գծով գործառնություններին ուղղված ծախսեր,
- տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովին՝ «Տնտեսական հարաբերություններ» և «Բնակարանային շինարարություն և կոմունալ ծառայություններ» բաժինների ծախսեր,
- պետական բյուջեի ծախսերն ամբողջությամբ, ըստ հիմնական ծախսասային ուղղությունների:

Տեղեկատվության աղբյուրներն են հանդիսացել «Հայաստանի Հանրապետության 2023 թվականի պետական բյուջեի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքը, «Հայաստանի Հանրապետության 2023 թվականի պետական բյուջեի կատարումն

ապահովող միջոցառումների մասին» ՀՀ կառավարության 2022թ դեկտեմբերի 29-ի թիվ 2111-Ն որոշումը և Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության «<LS Rep>> ծրագրային համակարգը:

2. 115-րդ կետի 5-րդ ենթակետով և 117-րդ կետի 3-րդ ենթակետով պատրաստել է 2 (առաջին կիսամյակում 8) տեսակի համեմատական-վերլուծական տեղեկանքներ Հայաստանի Հանրապետության 2023 թվականի (հունվար-մարտ) պետական բյուջեներով նախատեսված հարկային եկամուտների և պետական տուրքերի հավաքագրման ընթացքի վերաբերյալ: Դրանք տրամադրվել են Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի նախագահի տեղակալներին, բոլոր մշտական հանձնաժողովներին ու խմբակցություններին և պատգամավորներին:

Տեղեկատվության աղբյուրներ են հանդիսացել Հայաստանի Հանրապետության պետական եկամուտների կոմիտեի ինտերնետային կայքում հրապարակված տեղեկատվությունները և «Հայաստանի Հանրապետության 2023 թվականի պետական բյուջեի կատարումն ապահովող միջոցառումների մասին» ՀՀ կառավարության 2022թ դեկտեմբերի 29-ի թիվ 2111-Ն որոշումը,

3. 115-րդ կետի 7-րդ ենթակետով և 117-րդ կետի 4-րդ ենթակետով, պատրաստել է համեմատական-վերլուծական տեղեկանքներ Հայաստանի Հանրապետության 2021-2023 թթ. (հունվար-փետրվար, հունվար-մարտ, հունվար-ապրիլ) սոցիալ-տնտեսական իրավիճակը բնութագրող հիմնական ցուցանիշների վերաբերյալ: Պատրաստված 6 (առաջին կիսամյակում 12) տեսակի տեղեկանքները տրամադրվել են Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի նախագահի տեղակալներին, բոլոր մշտական հանձնաժողովներին ու խմբակցություններին, ինչպես նաև պատգամավորներին:

Տեղեկատվության աղբյուրներ են հանդիսացել Հայաստանի Հանրապետության ազգային վիճակագրական կոմիտեի ինտերնետային կայքի հրապարակումները՝ 2021-2023թթ. ՀՀ սոցիալ-տնտեսական վիճակի վերաբերյալ,

4. 115-րդ կետի 7-րդ ենթակետով և 117-րդ կետի 4-րդ ենթակետով, պատրաստել է 33 (առաջին կիսամյակում 66) տեսակի համեմատական-վերլուծական տեղեկանքներ Հայաստանի Հանրապետության 2022 թվականի (մարտ, ապրիլ և մայիս ամիսների

վերջի դրությամբ) պետական պարտքերի վերաբերյալ, որոնք տրամադրվել են Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովի նախագահի տեղակալներին, բոլոր մշտական հանձնաժողովներին ու խմբակցություններին, ինչպես նաև պատգամավորների:

Տեղեկատվության աղբյուրներ են հանդիսացել Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության ինտերնետային կայքում հրապարակված Հայաստանի Հանրապետության պետական պարտքի ամսեկան տեղեկագրերը:

5. 115-րդ կետի 7-րդ ենթակետով և 117-րդ կետի 4-րդ ենթակետով, պատրաստել է 2 տեսակի համեմատական տեղեկանքներ (մարտ, ապրիլ, 2023թ., առաջին կիսամյակում 5) ՀՀ բանկերի միջոցով ֆիզիկական անձանց անունով արտերկրից ստացված և ՀՀ-ից ֆիզիկական անձանց կողմից արտերկրի իրականացված փոխանցումների վերաբերյալ,
6. 115-րդ կետի 4-րդ ենթակետով և 117-րդ կետի 3-րդ ենթակետով, օգտագործելով Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների նախարարության «ԳԳՕ» համակարգի (LS Finance) հնարավորությունները պատրաստվել են 18 տեսակի (առաջին կիսամյակում 36) համեմատական տեղեկանքներ (օպերատիվ տեղեկատվություն) Հայաստանի Հանրապետության 2018-2023թթ.պետական բյուջեներով նախատեսված հարկային եկամուտների և պետական տուրքերի վերաբերյալ (հաշվետվության ձև 8210), որոնք տրամադրվել են Ազգային ժողովի նախագահի տեղակալներին, բոլոր խմբակցություններին, Ազգային ժողովի մշտական հանձնաժողովների և պատգամավորների;
7. 115-րդ և 117-րդ կետերի 1-ին ենթակետերով, պատրաստել է համեմատական տեղեկանքներ (8 տեսակի տեղեկանքներ) Հայաստանի Հանրապետության 2022 թվականի պետական բյուջեի կատարման հաշվետվության հիմնական ցուցանիշների վերաբերյալ, ներառյալ 2018-2021թթ.,
8. 115-րդ և 117-րդ կետերի 1-ին ենթակետերով, պատրաստել է ինֆոգրաֆիկ, համեմատական վերլուծություններով տեղեկանք Հայաստանի Հանրապետության 2022 թվականի պետական բյուջեի կատարման հաշվետվության հիմնական ցուցանիշների՝

պաշտպանության, հասարակական կարգի և անվտանգության վերաբերյալ, ներառյալ 2018-2021թթ.,

9. Հայաստանի Հանրապետության 2022 թվականի պետական բյուջեի կատարման հաշվետվության համատեքստում պատրաստվել են տեղեկանքներ Հայաստանի Հանրապետության 2018-2022թթ. պետական բյուջեներով 28 բյուջետային գլխավոր կարգադրիչների համար սահմանված ֆինանսական, ոչ ֆինանսական ցուցանիշների վերաբերյալ, որոնք տրամադրվել են Ազգային ժողովի պատգամավորների և ոլորտային մշտական հանձնաժողովներին, ըստ գործունեության ոլորտների,
10. ՀՀ Ազգային ժողովի ոլորտային մշտական հանձնաժողովներին ու շահառու պատգամավորներին ներկայացվել են 26 դիտարկումներ և հարցադրումներ Հայաստանի Հանրապետության 2022 թվականի պետական բյուջեի կատարման տարեկան հաշվետվությամբ 5 բյուջետային գլխավոր կարգադրիչների բյուջետային ծրագրերի վերաբերյալ:

Ազգային ժողովի կարողությունների զարգացում

Բյուջետային գրասենյակն Ազգային ժողովի աշխատակարգի 117-րդ կետի համաձայն, Ազգային ժողովի ֆինանսավարկային և բյուջետային հարցերի հանձնաժողովի հարցման հիման վրա, ՄԱԶԾ-ի «Նոր Հայաստան՝ ժամանակակից խորհրդարան» ծրագրի և ԱՄՆ ՄԶԳ «Հանրային ֆինանսների կառավարման» ծրագրի աջակցությամբ ու համագործակցությամբ սույն թվականի մայիսի 19-ից 21-ը Դիլիջանի «Բեսթ Վեստերն Փլաս Փարադայս Հոթել Դիլիջան» հյուրանոցային համալիրում Ազգային ժողովի պատգամավորների, խմբակցությունների և մշտական հանձնաժողովների փորձագետների համար կազմակերպել է աշխատաժողով «ՀՀ 2022 թվականի պետական բյուջեի կատարողականը՝ շեշտադրելով ծրագրային, գենդերազգայուն և ԿԶՆ բյուջետավորման հարցերը» թեմայով:

Աշխատաժողովի ընթացքում Ազգային ժողովի բյուջետային գրասենյակի համակարգող փորձագետ Աշոտ եղիազարյանը ներկայացրել է ՀՀ 2022թ. պետական բյուջեի կատարման հաշվետվության մակրոտնտեսական շրջանակը և կատարողական հիմնական ցուցանիշները:

Վերոնշյալ աշխատաժողովին մասնակցել է 33 անձ, որից 7-ը պատգամավոր, 9-ը մշտական հանձնաժողովների փորձագետներ, 2-ը խմբակցության փորձագետներ, 3-ը պատգամավորների օգնականներ, 1-ը Ազգային ժողովի նախագահի խորհրդական, 1-ը ՀՀ հաշվեքննիչ պալատի անդամ, 3-ը Բյուջետային գրասենյակի փորձագետներ, 7-ը ՄԱԶԾ-ի և ԱՄՆ ՄԶԳ ներկայացուցիչներ:

Սույն թվականի ապրիլի 17-ին Բյուջետային գրասենյակի համակարգող փորձագետ Աշոտ Եղիազարյանը Ազգային ժողովրդավարական ինստիտուտի (NDI) հրավերով հանդիպում է ունեցել խորհրդարանական պրակտիկանտների հետ (27 մասնակից), վերջիններիս ներկայացրել է Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային գործընթացը և ծրագրային բյուջետավորումը Հայաստանի Հանրապետությունում, Ա. Եղիազարյանը պատասխանել է մասնակիցների հարցերին, տեղի է ունեցել քննարկում:

Այլ աշխատանքներ

Բյուջետային գրասենյակի փորձագետ Հայկազ Նասիբյանը սույն թվականի մարտի 26-ից ապրիլի 1-ը մասնակցել է Վրաստանի Հանրապետության Կախեթի մարզում Միջազգային համագործակցության գերմանական միության (GIZ) կողմից «Ժամանակակից և ուժեղ խորհրդարանական վարչարարությունը Արևելյան գործընկերությունում» ծրագրի շրջանակներում կազմակերպված Ռազմավարական պլանավորման և գնահատման թեմայով Ակադեմիական աշխատաժողովին, որտեղ ներկայացրել է ՀՀ ԱԺ-ում Ռազմավարական փաստաթղթի պլանավորման և գնահատման գործընթացը:

Բյուջետային գրասենյակը մասնակցում է ԱՄՆ ՄԶԳ կողմից իրականացվող հանրային ֆինանսների կառավարման ծրագրին՝ աջակցություն ԱԺ Բյուջետային գրասենյակին ենթաբաղադրիչի մասով: Եռամյա ծրագիրը մեկնարկել է 2022թ. հոկտեմբերից: Տեղի են ունեցել մի շարք հանդիպումներ ծրագրի պատասխանատուների հետ՝ ելակետային վիճակի և կարիքների գնահատման նպատակով: Ներկայումս աշխատանքները ծրագրի շրջանակներում շարունակվում են, քննարկումներ են տեղի ունենում կոնկրետ միջոցառումների իրականացման համար: Աշխատանքներ են իրականացվել ՀՀ 2022թ. պետական բյուջեի կատարման

հաշվետվության կատարողական ցուցանիշների գնահատման շրջանակներում՝ ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների և ՀՀ Աշխատանքի և սոցիալական հարցերի նախարարությունների ծրագրերի և միջոցառումների արդյունքային ցուցանիշների մասով:

Բյուջետային գրասենյակը ներգրավված է Հայաստան-ԵՄ համագործակցության շրջանակներում Պետական ծախսերի և ֆինանսական հաշվետվողականություն (PEFA) թիմի առաքելության հետ աշխատանքներում: Սույն թվականի մարտի մեկին ԱԺ ֆինանսավարկային և բյուջետային հարցերի մշտական հանձնաժողովում հանդիպում է տեղի ունեցել թիմի առաքելության հետ, որի ընթացքում քննարկվել են գնահատման վերաբերյալ հարցեր, պատասխաններ են տրվել առաքելության կողմից ներկայացված հարցաշարի հարցերին: Հունիս ամսվա ընթացքում աշխատանքային հանդիպումներ են տեղի ունեցել ՀՀ Ֆինանսների նախարարությունում և ՀՀ հաշվեքննիչ պալատում՝ նախնական գնահատականների քննարկման նպատակով:

Բյուջետային գրասենյակի աշխատակազմը ներգրավված է պետական ֆինանսների կառավարման համակարգի 2019-2023 թվականների բարեփոխումների ռազմավարության իրագործման և մոնիթորինգի գործընթացում: Սրա շրջանակներում Բյուջետային գրասենյակը ՀՀ ֆինանսների նախարարություն է ներկայացրել տեղեկատվություն 2022 թվականի ընթացքում ՊՖԿ 2019-2023 թվականներին իրականացվելիք գործողությունների ծրագրի «51. Արտաքին վերահսկողության ապահովում (Տարեկան բյուջեի և ՀՊ-ի հաշվետվություններ)» և «52. Բյուջետային գրասենյակի և ԱԺ պատգամավորների ու հանձնաժողովների փորձագետների կարողությունների զարգացում» միջոցառումների կատարման ընթացքի վերաբերյալ: